

CASUS WETENSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT

2019

Inhoud van het onderzoek en naamgeving fenotype

Universiteit van Amsterdam

1. Onderwerp van de klacht

Inhoud van het onderzoek en naamgeving fenotype

2a. Advies van de Subcommissie Wetenschappelijke integriteit 2017:

Advies van de Subcommissie Wetenschappelijke Integriteit van de Universiteit van Amsterdam inzake de bij schrijven van ... 2017 door ... ingediende klacht inzake schending van de wetenschappelijke integriteit door

... 2018

1. PROCESVERLOOP

1.1 Bij e-mailbericht van ... 2017 heeft ... (verder: klager) bij de Commissie Wetenschappelijke Integriteit van de UvA (hierna: de Commissie) een klacht (met bijlagen) ingediend jegens ... (verder: beklaagde).

1.2 Aan klager is op ... 2017 de ontvangst van de klacht bevestigd en medegedeeld dat de Commissie eerst de ontvankelijkheid van de klacht zal beoordelen. Op dezelfde datum is beklaagde geïnformeerd over de klacht.

1.3 Bij brief van ... 2017 heeft de Commissie klager en beklaagde bericht dat zij de klacht ontvankelijk acht. Daarbij is tevens aangegeven dat de Commissie met gebruikmaking van artikel 7 van de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Universiteit van Amsterdam een Subcommissie heeft ingesteld die de Commissie zal informeren over de gegrondheid van de klacht.

De Commissie heeft beklaagde in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op de klacht.

1.4 Bij e-mailbericht van ... 2017 meldt ... zich aan als gemachtigde van beklaagde. In deze e-mail verzoekt hij tevens om uitstel tot het indienen van verweer.

Op ... 2017 heeft de Commissie aan (de gemachtigde van) beklaagde uitstel verleend tot het indienen van verweer.

Op ... 2018 heeft beklaagde een verweerschrift tegen de klacht (met bijlagen) ingediend.

1.5 Op ... 2017 zijn partijen uitgenodigd voor de hoorzitting op ... 2018. Er volgt correspondentie over de voertaal van de hoorzitting. De subcommissie blijft bij haar besluit dat de hoorzitting in het Engels zal worden gehouden.

1.6 Op ... 2018 dient klager correspondentie van ... in. De Commissie stuurt deze informatie door aan beklaagde.

1.7 Op ... 2018 dient klager een reactie (met bijlagen) op het verweerschrift in. De Commissie zendt deze reactie door aan beklaagde.

1.8 Op ... 2018 heeft de hoorzitting plaatsgevonden waarbij klager in persoon is verschenen, vergezeld van zijn echtgenoot. Beklaagde is eveneens in persoon verschenen, bijgestaan

door zijn raadsman ..., zijn leidinggevende ... , en ... echtgenoot, Van de hoorzitting is een zakelijk verslag gemaakt dat als bijlage bij dit advies is gevoegd.

2. FEITEN

In ... is beklaagde gestart met een onderzoek naar de ... consequenties van ... in het ... gen o.a. gevonden bij het kind van klager.

Beklaagde heeft de resultaten van het onderzoek op ... gepubliceerd in ... van uitgeverij... , onder de naam: ... Vervolgens heeft ... (hierna: X) op basis van het artikel van beklaagde het fenotype zoals gevonden bij het kind van klager opgenomen in de database onder de naam ...

Na bezwaar van klager heeft X de naam van de gevonden fenotypering aangepast naar:... , met als alias ...

3. STANDPUNT VAN KLAGER

Klager heeft blijkens de stukken en het verhandelde tijdens de hoorzitting - samengevat en zakelijk weergegeven - het volgende naar voren gebracht:

3.1 Beklaagde heeft ten onrechte geen actie genomen jegens X. Dit had moeten geschieden teneinde:

3.1.1 De bij het kind van klager geconstateerde fenotypische kenmerken niet langer als 'syndroom' aan te duiden omdat er geen sprake is van een syndroom doch van een eenmalig geconstateerd fenotype.

3.1.2 ... niet meer te verbinden aan dit fenotype.

4. STANDPUNT VAN BEKLAAGDE

4.1 Beklaagde stelt zich, blijkens het verweerschrift en het verhandelde ter zitting op het standpunt dat de klacht niet-ontvankelijk dient te worden verklaard wegens gebrek aan belang.

4.2 Subsidiair stelt beklaagde ten aanzien van de klacht (namelijk dat het fenotype geen syndroom mag worden genoemd) dat beklaagde zeer gedegen en goed onderzoek heeft verricht waar niets 'oneerlijk', 'onzorgvuldig', 'onbetrouwbaar', 'partijdig' of 'onverantwoordelijk' aan is geweest.

De typering en benaming door X is een eigen verantwoordelijkheid van X.

De weigering van beklaagde de naam van het door hem beschreven syndroom te wijzigen is niet aan te merken als een 'wetenschappelijke activiteit' en valt derhalve niet onder de Gedragscode Wetenschapsbeoefening 2004'.

5. OVERWEGINGEN

5.1 Ontvankelijkheid

5.1.1 Ten aanzien van de door beklaagde ingenomen stelling dat de klacht niet-ontvankelijk dient te worden verklaard wegens het ontbreken van belang bij klager overweegt de subcommissie als volgt.

Een ieder kan bij de Commissie een klacht indienen. Het reglement eist niet dat klagers een rechtstreeks belang hebben bij de gedraging waarover wordt geklaagd.

Met haar brief van ... 2017 heeft de Commissie de klacht ontvankelijk verklaard. De Subcommissie zal dit standpunt volgen.

5.2 Algemene opmerkingen en toetsingskader

5.2.1 De Commissie onderzoekt klachten over (een vermoeden van) schending van wetenschappelijke integriteit begaan door een medewerker van de UvA en het AMC en brengt daarover advies uit aan het College van Bestuur.

5.2.2 Bij de vraag of sprake is van schending van wetenschappelijke integriteit is het van belang onderscheid te maken tussen schending van wetenschappelijke integriteit enerzijds, en bekritiseerbare of slechte wetenschap anderzijds. Bij bekritiseerbare of slechte wetenschap is veelal sprake van een interpretatieverschil c.q. een verschil van mening over een wetenschappelijk oordeel. Deze dienen te worden bediscussieerd en beslecht in de daartoe geëigende wetenschappelijke fora. De taak van de Commissie is beperkt tot het onderzoeken van klachten over (een vermoeden van) schending van de wetenschappelijke integriteit. De Subcommissie zal zich derhalve hiertoe beperken.

5.2.3 De Klachtenregeling definieert een schending van de wetenschappelijke integriteit als handelen of nalaten in strijd met de principes van goed wetenschappelijk onderwijs en onderzoek, zoals uitgewerkt in de VSNU Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening 2004, aangepast in 2012 en 2014, en de ALLEA European Code of Conduct for Research Integrity 2011, revised edition in 2017.

5.3 Ten aanzien van de klacht dat het door beklagde in zijn artikel beschreven fenotype van het kind van klager, niet als een 'syndroom' kan worden aangemerkt, overweegt de Subcommissie het volgende.

5.3.1 Klager stelt ten aanzien van dit deel van zijn klacht dat er sprake is van slechts één gevonden individu met het fenotype zoals bij zijn kind. Het in het artikel genoemde tweede geval betreft, volgens klager, een overlappende casus waarvan niet bewezen is dat deze dezelfde oorzaak heeft als die van zijn kind. Nu er maar één geval bekend is, mag er niet gesproken worden van een 'syndroom'.

Klager eist dat beklagde actie onderneemt teneinde te bewerkstelligen dat X de fenotypering niet langer als 'syndroom' in zijn systeem opneemt.

5.3.2 Met deze klacht bekritiseert klager feitelijk het door beklagde verrichte onderzoek, dan wel het in stand laten van zijn resultaten ook na nieuw onderzoek. Nu het hier gaat om het inhoudelijk bekritisieren van wetenschappelijk werk en niet over de uitvoering van het wetenschappelijk werk, behoort de door klager gevoerde discussie conform het onder 4.2.2 gestelde niet tot het terrein van de Commissie. Klager dient zich over de inhoud van het wetenschappelijk werk te wenden tot de daartoe geëigende wetenschappelijke fora.

5.4 Ten aanzien van de klacht dat beklagde weigert bij X een verzoek in te dienen de naamgeving van het syndroom te wijzigen overweegt de Subcommissie het volgende.

5.4.1 De vraag dient zich aan of met deze weigering van beklagde normen van de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening zijn geschonden en of in dat geval tevens schending van de wetenschappelijke integriteit heeft plaatsgevonden. De Subcommissie hanteert de hiervoor beschreven kaders bij de beoordeling van de onderhavige klacht.

5.4.2 Na publicatie van het artikel van beklagde heeft X het fenotype opgenomen in zijn database opdat de informatie voor andere onderzoekers ontsloten wordt. Bij X is het gebruik om nieuw gevonden bijzondere fenotypen bij het opnemen in de database een naam te geven. Dit is een gebruikelijke handelwijze in dit wetenschapsgebied en het vergroot de vindbaarheid van de informatie.

Hoewel klager de naamgeving, en dan met name de toevoeging 'syndroom' van het bij zijn kind aangetroffen fenotype als stigmatiserend ervaart, kan het in stand laten van deze door X aan het fenotype gegeven naam niet worden gezien als schending van de wetenschappelijke integriteit door beklagde.

Ook het door klager aangedragen argument dat het verbinden van ... aan een fenotype in onbruik is geraakt of zelfs 'not done' zou zijn, brengt niet mee dat deze wijze van naamgeving in strijd is met één van de gedragsregels inzake de wetenschappelijke integriteit.

Daarmee is ook het – al dan niet bewust – in stand laten van deze naamgeving niet in strijd met de wetenschappelijke integriteit zoals beschreven in de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening.

6. CONCLUSIE VAN DE SUBCOMMISSIE

De Subcommissie komt op grond van de overwegingen tot de volgende conclusie.

De kritiek van klager ten aanzien van de inhoud van het onderzoek van beklagde is onderdeel van een wetenschappelijk debat, dat niet via een klachtenprocedure, maar via de geëigende wetenschappelijke fora dient te worden gevoerd.

De door klager bekritiseerde handelwijze van beklagde ten aanzien van de naamgeving van het gevonden fenotype is naar het oordeel van de Subcommissie niet in strijd met de gedragsregels inzake wetenschappelijke integriteit.

7. ADVIES

De Subcommissie adviseert de Commissie aan het College van Bestuur van de UvA te adviseren de klacht ongegrond te verklaren.

Namens Subcommissie Wetenschappelijke Integriteit,

...
voorzitter

2b. Advies van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit van de Universiteit van Amsterdam inzake de bij schrijven van ... 2017 door ... ingediende klacht inzake schending van de wetenschappelijke integriteit door

...2018

Bij schrijven van ... 2017 heeft ... een klacht ingediend inzake vermeende schending van de wetenschappelijke integriteit door

De Commissie Wetenschappelijke Integriteit UvA (hierna: de Commissie) heeft voor het onderzoek van de klacht een Subcommissie ingesteld. Voornoemde Subcommissie heeft bij schrijven van ... 2018 haar advies van ... 2018 aan de Commissie aangeboden. Een afschrift van voornoemd advies treft Uw College als bijlage aan.

De Subcommissie heeft geadviseerd de klacht ontvankelijk en ongegrond te verklaren.

De Commissie overweegt dat het advies van de Subcommissie zorgvuldig tot stand is gekomen. Zij neemt de overwegingen en de conclusie van de Subcommissie dan ook over en maakt deze tot de hare.

Op grond van het vorenstaande adviseert de Commissie Uw College de klacht ontvankelijk en ongegrond te verklaren.

Hoogachtend,
Namens de Commissie Wetenschappelijke Integriteit,

...
voorzitter

3 Aanvankelijk oordeel College van Bestuur d.d. 7 mei 2018:

HET COLLEGE VAN BESTUUR VAN DE UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM;

gezien:

- de bij schrijven van ... 2017 door ... ingediende klacht inzake vermeende schending van de wetenschappelijke integriteit door ... ;
- het advies van de Subcommissie Wetenschappelijke Integriteit (hierna: de Subcommissie) van ... 2018;
- het advies van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit (hierna: de Commissie) van ... 2018;

overwegende:

- dat de Commissie heeft geadviseerd de klacht ontvankelijk en ongegrond te verklaren;
- dat het advies van de Commissie zorgvuldig tot stand is gekomen;

BESLUIT:

- dat het, onder overneming van de in het advies van de Commissie gegeven motivering, tot het aanvankelijk oordeel (als bedoeld in artikel 11, eerste lid, van de Klachtenregeling) komt:
 1. dat de klacht ontvankelijk en ongegrond dient te worden verklaard.

Het College van Bestuur,

...
voorzitter

4 LOWI

Het LOWI heeft het College geadviseerd zijn aanvankelijk oordeel ongewijzigd vast te stellen als definitief oordeel.

5 Definitief oordeel College van Bestuur d.d. 28 januari 2019

HET COLLEGE VAN BESTUUR VAN DE UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM;

gezien:

- de bij schrijven van ... 2017 door ... ingediende klacht inzake vermeende schending van de wetenschappelijke integriteit door ...;
- het advies van de Subcommissie Wetenschappelijke Integriteit van ... 2018;
- het advies van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit (hierna: de Commissie) van ... 2018;
- het aanvankelijk oordeel op de klacht van 7 mei 2018 (met kenmerk...);
- het advies van het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (hierna: LOWI) d.d. ... 2019;
- alle op de zaak betrekking hebbende stukken;

overwegende:

- dat de Commissie heeft geadviseerd de klacht ontvankelijk en ongegrond te verklaren;
- dat het advies van de Commissie zorgvuldig tot stand is gekomen;
- dat het LOWI heeft geadviseerd om het aanvankelijk oordeel ongewijzigd vast te stellen als definitief oordeel;

BESLUIT:

- het aanvankelijk oordeel op de klacht van 7 mei 2018 (met kenmerk ...) te bevestigen als definitief oordeel (als bedoeld in artikel 11, vierde lid, van de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Universiteit van Amsterdam, vastgesteld op 10 december 2013, besluitnummer 2013cb0471) en de bij schrijven van ... 2017 door ... ingediende klacht inzake vermeende schending van de wetenschappelijke integriteit door ... ontvankelijk en ongegrond te verklaren.

Het College van Bestuur,

...
voorzitter